

HALLINTOVALIOKUNNAN LAUSUNTO 7/2013 vp

Valtioneuvoston selvitys Kanadan ja Euroopan unionin välisen matkustajarekisteritietojen (PNR) käyttöä koskevan sopimuksen neuvottelemisesta (EU-Kanada PNR-sopimus)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 24 päivänä toukokuuta 2013 lähettänyt valtioneuvoston selvityksen Kanadan ja Euroopan unionin välisen matkustajarekisteritietojen (PNR) käyttöä koskevan sopimuksen neuvottelemisesta (EU-Kanada PNR-sopimus) (E 62/2013 vp) hallintovaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana
- neuvotteleva virkamies Leena Rantalankila, oikeusministeriö.

Viitetiedot

Valiokunta on aiemmin antanut asiassa lausunnot HaVL 12/2005 vp — E 9/2005 vp ja HaVL 30/2010 vp — E 85/2010 vp.

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Ehdotus

Euroopan unionin neuvosto on hyväksynyt joulukuun 2 päivänä 2010 päätöksen valtuuksien antamisesta komissiolle aloittaa EU:n ja Kanadan väliset sopimusneuvottelut matkustajarekisteritietojen (passenger name record, PNR) siirtämisestä ja käytöstä terrorismin ja muun vakavan kansainvälisen rikollisuuden ehkäisemiseksi ja torjumiseksi. PNR on kunkin matkustajan matkustustiedot käsittävä rekisteri, joka sisältää

kaikki ne tiedot, jotka lentoyhtiöt tarvitsevat varusten käsittelyä varten.

Valtioneuvoston kanta

Suomella on varauma sopimusluonnokseen kansallisen kannanmuodostuksen ollessa kesken. Valtioneuvoston mielestä sopimusluonnos voidaan hyväksyä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

PNR-tiedot ovat lentoliikenteenharjoittajien käsittelemiä matkustajan matkustustietoja, joita lippuvarauksia tekevät ja kuljetukseen osallistuvat lentoliikenteenharjoittajat tarvitsevat varausten käsittelyä ja valvontaa varten. Tällaisia tietoja ovat matkustajan nimi ja yhteystiedot, lipun varaus- ja kirjoituspäivä, lipputiedot, matkareitti, matkatavaratiedot, istuinpaikan numero ja tiedot erityispalveluista. PNR-tiedot ovat EU:n ja Suomen lainsäädännössä tarkoitettuja henkilötietoja.

Kanadan lainsäädäntö edellyttää, että matkustajaliikennettä Kanadasta tai Kanadaan harjoittavat lentoyhtiöt antavat PNR-tietoja Kanadan toimivaltaiselle viranomaiselle.

Henkilötietoja voidaan siirtää EU:n tai ETA:n ulkopuolelle vain, jos kyseisessä maassa taataan tietosuojan riittävä taso. Koska komissio ei ole tehnyt päätöstä siitä, että Kanada takaisi riittävän tietosuojan tason, eivät EU:n alueelta operoivat lentoyhtiöt saa luovuttaa PNR-tietoja Kanadaan ilman, että Kanada antaa riittävät takeet henkilötietojen suojasta. Käytännössä riittävien takeiden antaminen edellyttää joko EU-Kanada PNR-sopimusta tai jäsenvaltioiden ja Kanadan kahdenvälisiä sopimuksia.

Euroopan yhteisö ja Kanada ovat allekirjoittaneet vuonna 2005 PNR-tietojen siirtämistä ja käsittelyä koskevan sopimuksen, joka on tullut

voimaan maaliskuussa 2006. Sopimuksen voimaansaolo on päättynyt jo syyskuussa 2009, eikä EU:lla ja Kanadalla ole tällä hetkellä voimassa PNR-sopimusta. PNR-tietojen siirtäminen Kanadaan on kuitenkin jatkunut koko ajan, ja Kanada on noudattanut PNR-tietojen käsittelyssä vuonna 2006 voimaan tulleessa sopimuksessa antamia sitoumuksia.

Nyt tehtävän sopimuksen tarkoituksena on luoda oikeudellinen perusta PNR-tietojen siirrolle ja taata PNR-tietojen siirroissa Kanadaan tietosuojan riittävä taso. Suomi on jo aikaisempia PNR-sopimuksia neuvoteltaessa katsonut, että PNR-tietojen luovuttaminen EU:n ulkopuolisiin eli ns. kolmansiin maihin tulee järjestää EU-tasolla, jotta tietojen luovutuksissa noudatettaisiin samoja sääntöjä koko EU:n alueella. Näin voidaan turvata EU:n kansalaisten yhdenvertainen kohtelu PNR-tietojen käsittelyssä ja välttää lentoyhtiöiden välisen kilpailun vääristyminen.

Valiokunta yhtyy E-kirjelmästä tarkemmin ilmenevään valtioneuvoston kantaan.

Lausunto

Lausuntonaan hallintovaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 7 päivänä kesäkuuta 2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Pirkko Mattila /ps	Antti Lindtman /sd
vpj.	Maarit Feldt-Ranta /sd	Markus Lohi /kesk
jäs.	Heikki Autto /kok	Outi Mäkelä /kok
	Jussi Halla-aho /ps	Tapani Mäkinen /kok
	Rakel Hiltunen /sd	Markku Mäntymaa /kok
	Risto Kalliorinne /vas	Ulla-Maj Wideroos /r
	Mika Kari /sd	vjäs. Ari Jalonen /ps
	Elsi Katainen /kesk	Anu Urpalainen /kok.
	Timo V. Korhonen /kesk	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Ossi Lantto.